

«Правове забезпечення державного регулювання»

Автор: д.ю.н. проф. каф. Конституційного та адміністративного права Верлос Н.В.

Головна мета курсу «Правове забезпечення державного регулювання»

полягає в ознайомленні слухачів магістратури за спеціальністю «публічне управління та адміністрування» у доступній для сприйняття та засвоєння формі з найважливішими конституційно-правовими явищами і категоріями; надання загальних уявлень про теоретичні та практичні проблеми формування місцевого самоврядування; ознайомлення із роллю, значенням та функціями самоврядування в цілому та місцевого самоврядування зокрема у процесах формування громадянського суспільства, соціально-правової державності та ринкової економіки; висвітлення особливостей окремих сфер суспільного життя, розвиток яких напряму залежить від місцевого самоврядування; підвищення рівня муніципальних знань, муніципальної свідомості та муніципальної культури майбутніх фахівців у правознавства тощо.

Публічна влада в Україні

**Ключові
повноваження
Верховної Ради**

**внесення змін до
Конституції України**

прийняття законів

**затвердження загальної
структури, чисельності,
визначення функцій Збройних
Сил України, Служби безпеки
України, інших військових
формувань, а також Міністерства
внутрішніх справ України**

**затвердження
Державного бюджету
України та внесення змін
до нього**

**визначення засад
внутрішньої і зовнішньої
політики**

**розгляд і прийняття
рішення щодо
схвалення Програми
діяльності Кабінету
Міністрів**

**ратифікація та денонсація
міжнародних договорів України**

**Формування
Уряду**

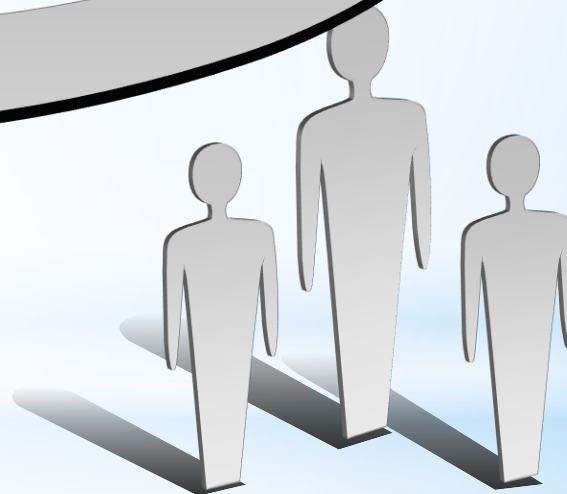
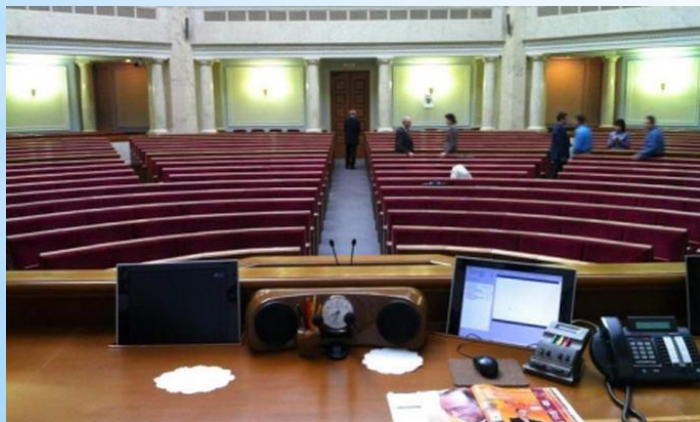
Перший
заступник
Голови

Голова
Верховної
Ради

Стефанчук Руслан
Олексійович

Заступник
Голови

Керівництво
Верховної
Ради

Погоджувальна рада
це консультативно-дорадчий орган
для попередньої підготовки і
розгляду організаційних питань
роботи Верховної Ради

До її складу
входять

ПОВНОВАЖЕННЯ

- Голова Верховної Ради України,
- Перший заступник
- Заступник
- Голови депутатських фракцій (голови депутатських груп) з правом ухвального голосу
- Голови комітетів з правом дорадчого голосу.

- 1) узгоджує проект плану законопроектної роботи;
- 2) розглядає та ухвалює пропозиції щодо проектів календарного плану роботи сесії, порядку денного сесії тощо
- 3) погоджує кандидатів на посади голови комітету, першого заступника, заступника голови та секретаря комітету;
- 4) вносить Голові ВРУ пропозицію щодо скликання позачергового пленарного засідання Верховної Ради на вимогу трьох депутатських фракцій (депутатських груп) чи п'яти комітетів;
- 5) розглядає питання про вжиття заходів щодо забезпечення присутності народних депутатів на пленарних засіданнях;
- 6) вносить пропозиції щодо проведення парламентських слухань;
- 7) розглядає інші пропозиції

Комітети

для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій

Тимчасові спеціальні та тимчасові слідчі комісії

для підготовки та попереднього розгляду питань / для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес

Депутатські об'єднання

Депутатські фракції

Депутатські групи

Міжфракційні об'єднання

Апарат

є постійно діючим органом, який здійснює правове, наукове, організаційне, документальне, інформаційне, експертно-аналітичне, фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності Верховної Ради України, її органів та народних депутатів України.

Депутатські об'єднання

Фракції

це група народних депутатів України, обраних за виборчим списком відповідної політичної партії. (можуть входити й позапартійні депутати, які підтримують програмні документи відповідної партії)

Групи

формуються на позапартійній основі й об'єднують депутатів, які поділяють однакові або схожі погляди з питань державного і соціально-економічного розвитку (к-ть не менше, ніж кількість осіб у найменшій фракції сформованої протягом першої сесії)

Міжфракційні об'єднання

добровільне об'єднання народних депутатів, що утворюються без реєстрації, кадрового, матеріально-технічного, інформаційного, організаційного забезпечення їх діяльності

Народний депутат, який не увійшов до складу депутатської фракції, якого виключено чи який вийшов із складу депутатської фракції, є позафракційним

Президент України

Є главою
Української
держави

Президент України обирається за мажоритарною системою абсолютної більшості

Обраним у день виборів Президентом України вважається кандидат, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні (50%+1 голос)

Приведення Президента України до присяги здійснює Голова Конституційного Суду України

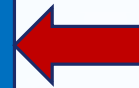

Інавгурація

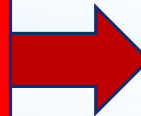
(лат. *inauguro* – посвячення до посади)
це церемонія вступу на посаду голови держави або на високий духовний сан

Новообраний Президент України вступає на пост не пізніше ніж через 30 днів після офіційного оголошення результатів виборів, з моменту складення присяги народів на урочистому засіданні Верховної Ради України.

Приведення Президента України до присяги здійснює Голова Конституційного Суду України.

Президент України, обраний на позачергових виборах, складає присягу у п'ятиденний строк після офіційного оголошення результатів виборів

Державні символи Президента України

Прапор (штандарт)
Президента України

Гербова печатка
Президента України

Знак
Президента
України

Булава
Президента
України

Підстави дострокового припинення повноважень Президента України (ст.108-111)

відставка

неможливість виконувати свої
повноваження за станом здоров'я

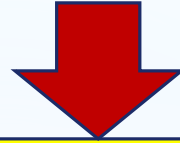
усунення з поста в порядку імпічменту

смерть

У разі дострокового припинення повноважень Президента виконання його обов'язків на період до обрання і вступу на пост нового Президента покладається на Голову Верховної Ради України

Відставка Президента України

Набуває чинності з моменту проголошення ним особисто
заяви про відставку на засіданні Верховної Ради України
(ст.109)

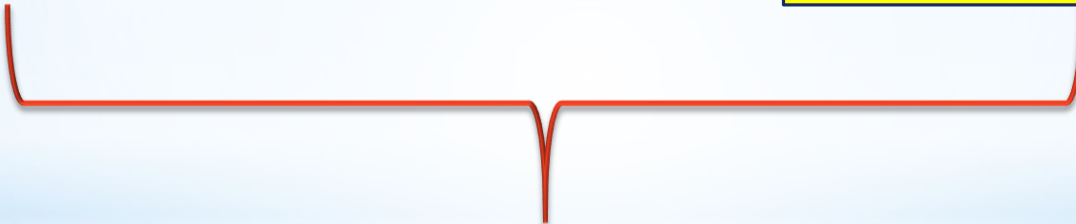
Неспроможність виконувати повноваження за
станом здоров'я (ст.110)

Звернення ВРУ

Письмове подання ВСУ

Медичний висновок

Засідання ВРУ
(рішення більшості 226
депутатів)

Виконавча влада

Кабінет Міністрів України

До складу Кабінету Міністрів України входять:
Прем'єр-міністр України + Перший віце-прем'єр-міністр України +
віце-прем'єр-міністри + міністри України +
міністр кабінету міністрів

Вимоги до посади члена КМУ

Членом КМУ може
бути

- громадянин України,
- який має право голосу,
- вищу освіту
- володіє державною мовою

Членом КМУ не може
бути

- особа, яка має судимість, не погашену або не зняту в установленому законом порядку,
- адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією,
- особа, яка має заборгованість зі сплати аліментів на утримання дитини (сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання)

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ)

Міністерства

Міністерство очолює міністр України

Перший заступник

Заступник

призначаються на посади та звільняються з посад Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій відповідного міністра

також у підпорядкуванні міністра є державний секретар, апарат, патронатна служба. Міністерство має територіальні органи

Інші ЦОВВ

агентства

служби

інспекції

Інші ЦОВВ
(комісії,
бюро)

ЦОВВ зі спеціальним статусом

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ)

агентства

функції з управління об'єктами державної власності

інспекції

контрольно-наглядові функції за дотриманням державними органами, актів законодавства

служби

функції з надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам

бюро

проведення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування кримінальних правопорушень

комісії

Державний колегіальний орган

Інші ЦОВВ

ЦОВВ, які функціонально не можна віднести до агентств, служб, інспекцій

ЦОВВ зі спеціальним статусом

Викон. спеціальні завдання пов'язані із реалізацією держ. політики в найважливіших сферах суспільних відносин

Судова влада

Правосуддя

особлива функція державної влади, що здійснюється через розгляд і вирішення в судових засіданнях цивільних справ зі спорів, що стосуються прав та інтересів громадян, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань і кримінальних справ, і застосування встановлених законом карних заходів щодо осіб, винних у вчиненні злочину, або виправдання невинних.

Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами та відповідно до визначених законом процедур судочинства

суди

народ

Через присяжних

Порядок призначення на посаду судді

Конституційні вимоги до кандидата на посаду судді

наявність громадянства України

від 30 до 65 років віку

одержання вищої юридичної освіти

компетентність та добросовісність

володіння державною мовою

Таж професійної діяльності у сфері права 5 років

Додаткові вимоги до окремих категорій суддів щодо стажу, віку та їх професійного рівня встановлюються Законом України “Про судоустрій і статус суддів”

Суддя призначається Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя

Вища рада правосуддя складається з 21-го члена, з яких:
10 -обирає з'їзд суддів України
2 - призначає Президент України,
2 - обирає Верховна Рада України,
2 - обирає з'їзд адвокатів України,
2 - обирає всеукраїнська конференція прокурорів,
2 - обирає з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

*Судоустрій України

Систему судоустрою складають

Місцеві суди

Апеляційні суди

Верховний Суд

Місцеві загальні суди

Місцеві спеціальні суди

Апеляційні загальні суди

Апеляційні спеціальні суди

Розгляд.:
• цивільні,
• кримін.,
• адміністр.
• справи про адмін. прав.

- Місцеві господарські суди;
- Місцеві адміністративні суди

Розгляд.:
• цивільні,
• кримін.,
• справи про адмін. прав.

- Апеляц. господарські суди;
- Апеляц адміністративні суди

У складі ВС діють:
1) Велика Палата Верховного Суду;
2) Касаційний адмін. суд;
3) Касаційний госп. суд;
4) Касаційний кримінальний суд;
5) Касаційний цивільний суд.

Окружні суди

Децентралізація

це

це передача повноважень та бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування

це

Метою реформи місцевого самоврядування є забезпечення його спроможності самостійно, за рахунок власних ресурсів, вирішувати питання місцевого значення. Тобто наділення територіальних громад більшими ресурсами та про мобілізацію їхніх внутрішніх резервів.

Добровільне об'єднання територіальних громад

```
graph TD; A[Добровільне об'єднання територіальних громад] --> B[Нормативними підставами реформування місцевого самоврядування є]; B --> C[Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад"]; C --> D[Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні]; D --> E[Методика формування спроможних територіальних громад];
```

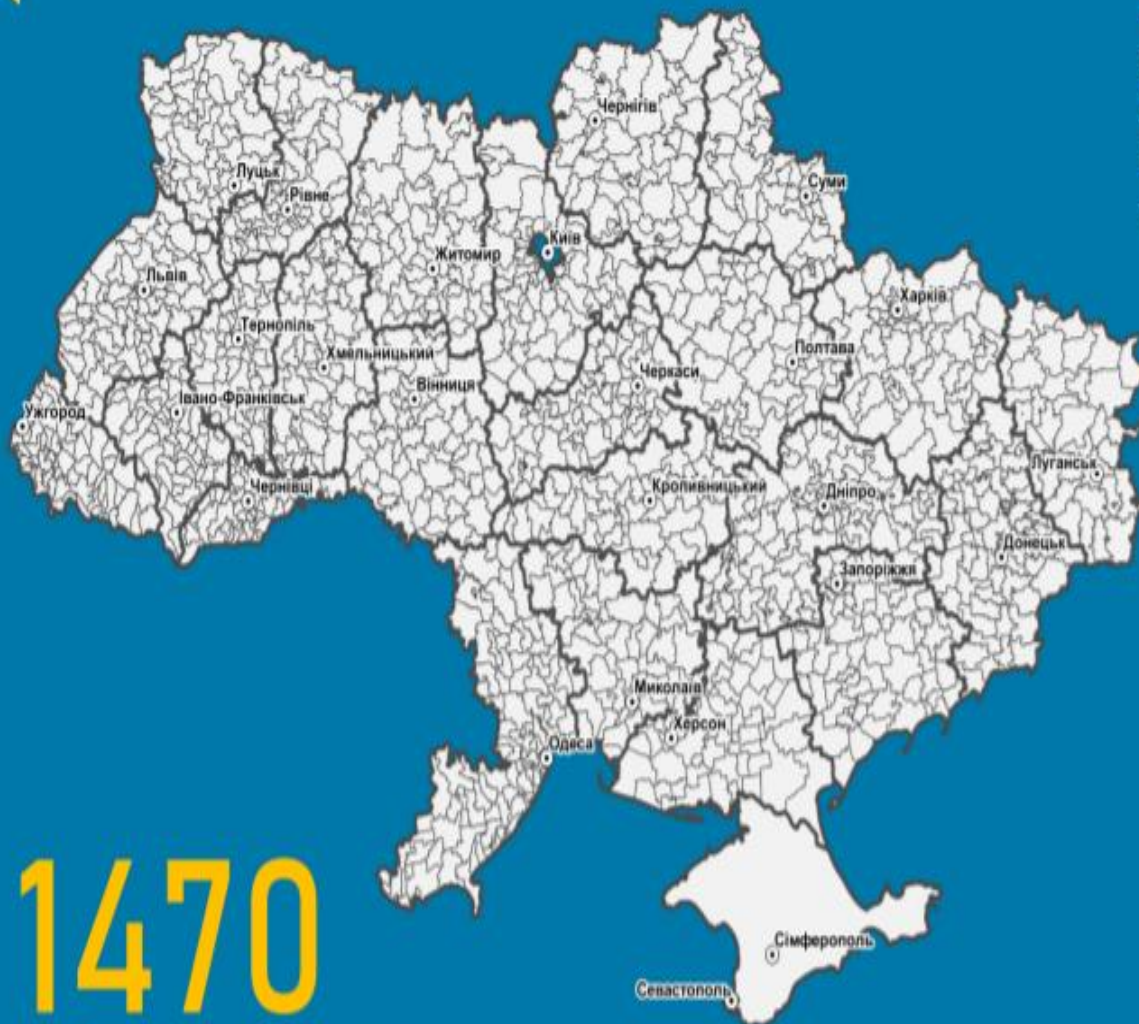
Нормативними підставами реформування місцевого самоврядування є

Закон України "Про добровільне об'єднання територіальних громад"

Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні

Методика формування спроможних територіальних громад

НОВА СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ БАЗОВОГО РІВНЯ (ГРОМАД)

12 червня 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв 24 розпорядження щодо визначення адміністративних центрів та затвердження територій громад

1470 Громад*

410 міських

433 селищних

627 сільських

Населені пункти

443 міста

1960 селищ

26261 село

1470

ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД*

* в т.ч. м. Київ.

Без урахування тимчасово окупованої території АР Крим

НОВА СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ СУБРЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ (РАЙОНИ)

136

РАЙОНІВ*

*від 150 тис. жителів. Стандарт ЄС NUTS 3
з них 36 районів менше 150 тис. жителів*

17 липня 2020 року Верховна Рада
України прийняла Постанову
№ 807-ІХ «Про утворення та
ліквідацію районів»

119

районних рад

119

районних державних
адміністрацій

Джерело:
https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/710/Моніторинг_09.04.2021.pdf

Формування спроможних територіальних громад в Запорізькій області

Площа області, кв.км: **27180 км²**

К-ть населення: **1682534**

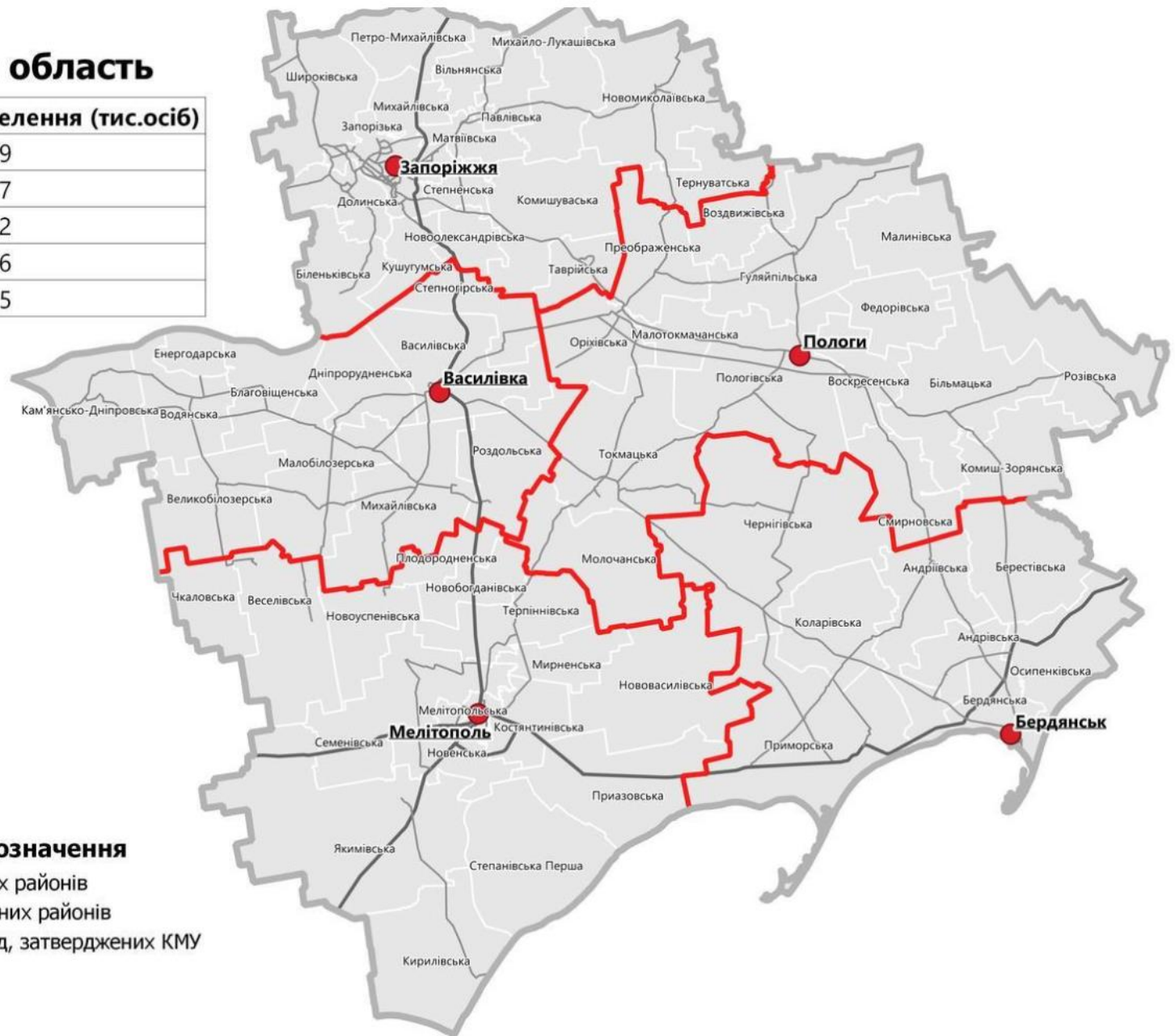
К-ть об'єднаних громад: **67**

К-ть районів: **5**

Запорізька область

Назва	Населення (тис.осіб)
Бердянський	183.9
Василівський	188.7
Запорізький	874.2
Мелітопольський	286.6
Пологівський	172.5

Умовні позначення

- Межі проектних районів
- Центри проектних районів
- Межі територіальних громад, затверджених КМУ

Система місцевого самоврядування в Україні

